

Seksualundervisning – en felles utfordring

Det nasjonale nettverk for bedre seksualundervisning har eksistert i ett år. Gjennom det har Landsgruppen av Helsesøstre bidratt til å sette seksualundervisning på dagsorden, sammen med flere andre aktører.

Tekst og foto Eirik Hagen Eide

Det var Røde Kors Ungdom som i august 2012 tok initiativ til å samle fagmiljøet innen ung seksuell helse til et formelt nettverk. Ungdomsorganisasjonen til Røde Kors har i over ti år jobbet for en bedre seksuell helse blant ungdom i Norge, blant annet gjennom ung-til-ung-undervisning om seksuelt overførbare infeksjoner, beskyttelse og holdninger. På bakgrunn av de erfaringene de har gjort gjennom disse årene, og gjennom kontakt med andre organisasjoner som jobber med samme tema, har de sett at behovet for en styrket seksualundervisning i skolen er stort.

Samler fagmiljøet

– Formålet med initiativet var å samle alle gode krefter i Norge som jobber med unges seksuelle helse. Vi er mange organisasjoner som jobber for å styrke seksualundervisningen i skolen, men fagmiljøet har ikke hatt en felles plattform for å samarbeide og dele erfaring, sier leder i Røde Kors Ungdom, Charlott G. Nordström.

Det er først og fremst det politiske påvirkningsarbeidet som har vært sentralt i nettverkets arbeid. Sammen med Landsgruppen av Helsesøstre NSF, Utdanningsforbundet og Elevorganisasjonen, har Røde Kors Ungdom utarbeidet en liste

med konkrete krav til myndighetene som organisasjonene mener må oppfylles for at norsk skoleungdom skal få økt kvalitet og mengde i seksualundervisningen.

– Kravene som nettverket har blitt enig om, retter seg både mot utdannings- og helsemyndigheter, sier Charlott G. Nordström. – Vi mener at lærerutdanningene må tilby undervisning i seksualformidling for studentene, samt et godt etterutdanningstilbud til lærere som allerede er i skolen. Vi krever også at seksualundervisning blir en del av pensum på videregående skole, og – kanskje viktigst av alt – at skolehelsetjenesten får et kraftig løft, sier Nordström.

Dette siste tok den rødgrønne regjeringen til seg. Etter langvarig press fra LaH NSF og andre, lanserte Jonas Gahr Støre våren 2013 det som han håpet var første skritt i en større opprustning av skolehelsetjenesten. Med ny regjering vil det være viktig å opprettholde presset for at bevilgningene skal økes også de kommende årene. Og akkurat politisk påvirkning er blitt en viktig del av nettverkets arbeid.

Felles krav

For nettverkets del, og særlig for Røde Kors Ungdom som i løpet av det siste året har drevet mye lobbyarbeid overfor

politikere av alle farger, har en felles kravliste vært veldig viktig.

– Bare det at vi kan legge frem en liste med krav som støttes av et samlet fagmiljø, har gjort det utrolig mye enklere å få gehør hos politikerne, sier Nordström.

– Når de ser at tunge organisasjoner som LaH NSF, Sex & Politikk og LLH er med, og at vi alle er enige, blir det med en gang mer interessant å lytte til oss. Det gir god effekt å ha et «mandat» med seg når vi snakker med myndighetene, sier hun.

Det siste året har særlig arbeidet med stortingsmeldingen om folkehelse hatt høy prioritet for påvirkningsarbeidet. Røde Kors Ungdom sendte inn innspill på vegne av nettverket både i forkant av framleggelsen av meldingen og under de formelle komitéhøringene på Stortinget. I Helse- og omsorgskomiteens merknader til meldingen står det at komiteen «har merket seg at Røde Kors Ungdom viser til erfaringsbasert kunnskap som tilsier at mengden av og kvaliteten på samlivs- og seksualundervisningen er tilfeldig fra skole til skole og fra klasse til klasse. Komiteen er opp-tatt av at det legges til rette for at unge i Norge skal klare å utvikle gode og sunne holdninger til seg selv, sin egen

DEBATT: Fra debatten om seksualundervisning som Røde Kors ungdom sto bak på Litteraturhuset. Fra venstre: Axel Fjeldavli, tidligere leder for Elevorganisasjonen, Astrid Grydland Ersvik, leder LaH NSF, Mette Hanekamhaug, FrP.

seksualitet og seksuelle helse, samt økt respekt for andres grenser og integritet, gjennom bl.a. at elevene får objektiv og usminket informasjon gjennom seksualundervisningen». Komiteen ber derfor om «at lærerutdanningene må følge opp de endringene som skjer i skolens læreplaner på dette området». Dette var et viktig skritt på veien for nettverket og danner et godt grunnlag for det videre samarbeidet.

Koordineres av Røde Kors Ungdom

Det er nettopp koordinering og samarbeid som gjør nettverket så vellykket som det er blitt. Enkelt personer og organisasjoner har fått mulighet til å møte andre som jobber med det samme, dele erfaringer og ta opp temaer til diskusjon.

Nettverket koordineres av rådgiver i seksuell helse i Røde Kors Ungdom, Eirik H. Eide, som kaller inn til jevnlig møter og setter dagsorden etter forslag fra medlemmene. For øyeblikket er 15 organisasjoner med. I tillegg til de tidligere nevnte, er følgende aktive i

nettverket: Amnesty International, SUSS, Sex & Samfunn, Redd Barna, Høgskolen i Oslo og Akershus, Norad, Amatheia, UngInfo Oslo, Medisinernes seksualopplysning Oslo, Norsk forening for klinisk sexologi, Ønskebarn, Skeiv Ungdom og Helsestasjonen for LHBT-ungdom i Oslo. Det er også mulig for enkeltpersoner å være med på møtene.

– Nettverket har bidratt til å løfte temaet seksualundervisning opp på den politiske agendaen på en helt annen måte enn hver av organisasjonene som er med, ville klart enkeltvis, sier Astrid Grydland Ersvik, leder av LaH NSF.

Sex og skole

Ett av nettverkets mål er å øke oppmerksomheten i befolkningen rundt seksualundervisning generelt og viktigheten av den. I samarbeid med nettverket arrangerte derfor Røde Kors Ungdom seminaret «Sex & Skole» i mai i år på Litteraturhuset i Oslo. Der møtte statssekretær i Helse- og omsorgsdepartementet, Nina Tangnes Grønsvold, til debatt

med opposisjonspolitikere, politiet og andre fagpersoner fra nettverket. Astrid Grydland Ersvik satt selv i debattpanelet og etterlyste et krafttak innen skolehelsetjenesten. Seminaret var forhåpentligvis bare første i en rekke slike arrangement som nettverket vil stå for.

Etableringen av nettverket og de resultatene det allerede har oppnådd viser at samarbeid er nøkkelen til endring og forbedring. Målet om økt kvalitet og kvantitet innen seksualundervisning er absolutt innen rekkevidde, mener rådgiver Eirik H. Eide i Røde Kors Ungdom.

– Nettverket har klart å skape en forståelse blant politikerne for behovet av en styrket undervisning. Oppgaven framover blir å overbevise dem om at tiltakene vi foreslår er nødvendige for å få til nettopp dette. Jeg er positiv med tanke på fremtiden. Det er veldig motiverende å tenke på at det arbeidet vi gjør i dag kan gi ungdom mer og bedre kunnskap, slik at de blir bedre i stand til å ta vare på egen helse, avslutter Eide. ■